

**INNOWACYJNA
GOSPODARKA**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**Instytut Katalizy i Fizykochemii Powierzchni
im. J. Habera PAN**

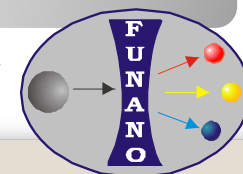
UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Synteza i charakterystyka fizykochemiczna nanocząstek oraz ich monowarstw

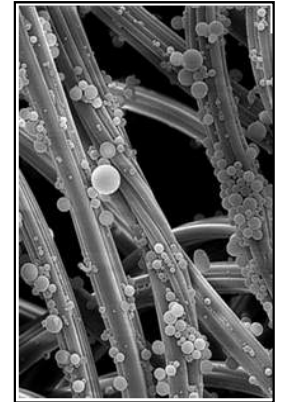
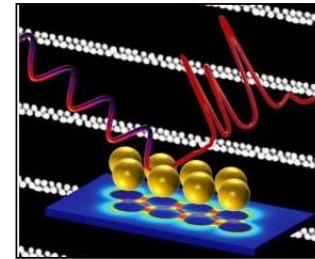
**Magdalena Oćwieja, Zbigniew Adamczyk, Maria Morga, Aneta Michna,
Elżbieta Bielańska, Katarzyna Kubiak, Adam Węgrzynowicz**

Projektu nr POIG.01.01.02-12-028/09 “Funkcjonalne nano- i mikrocząstki - synteza oraz zastosowania w innowacyjnych materiałach i technologiach (FUNANO)”

Znaczenie oraz zastosowania nanocząstek

- Biologia, medycyna – narzędzia chirurgiczne, plombę dentystyczne, cewniki, implanty
- Diagnostyka – biosensory, sondy biologiczne
- Powierzchniowo wzmocniona spektroskopia ramanowska (SERS)
- Kataliza
- Przemysł tekstylny – antybakteryjne włókna
- Mikroelektronika – diody i materiały przewodzące
- Optyka – materiały antyrefleksyjne
- Modyfikatory bioszkieł
- Przemysł – przewodzące farby, tusze, sprzęt AGD

Projekt nr POIG.01.01.02-12-028/09 “Funkcjonalne nano- i mikrocząstki - synteza oraz zastosowania w innowacyjnych materiałach i technologiach (FUNANO)”

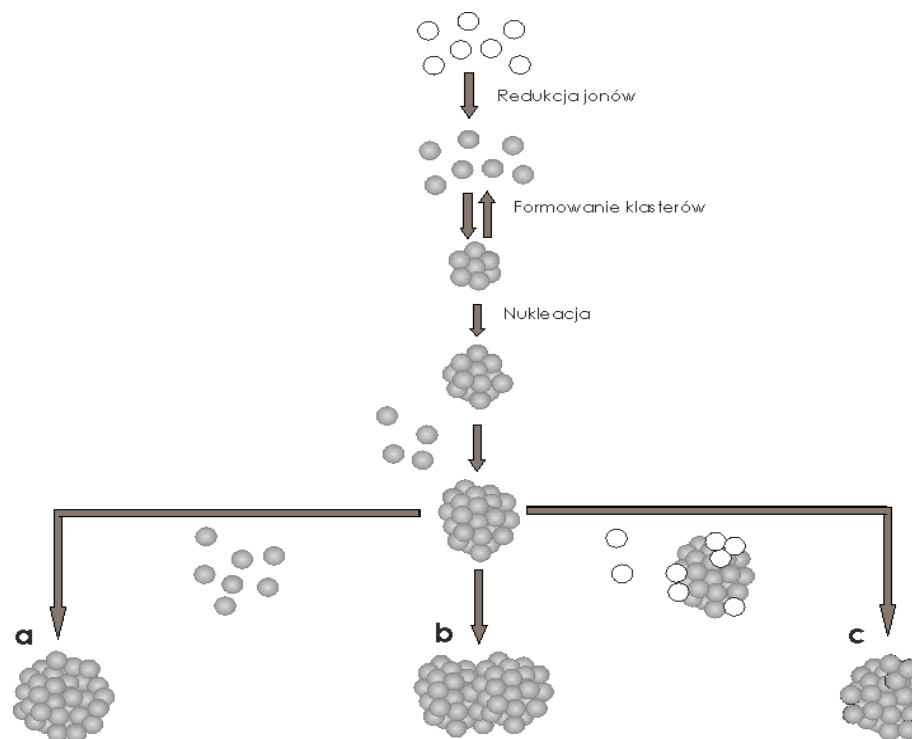
Metody otrzymywania nanocząstek srebra

- Metody fizyczne

- ablacja laserowa
- metoda Bregida
- metody sonochemiczne
- metody fotochemiczne

- Metody chemiczne

- Metody biologiczne

Schemat mechanizmów formowania nanocząstek srebra: **a)** wzrost przez dyfuzję atomów, **b)** wzrost przez agregację, **c)** wzrost autokatalityczny.

Metody pomiarowe stosowane w badaniach

Oczyszczanie suspensji oraz
wyznaczanie stężenia nanocząstek

Densytmeter
DMA 5000M.

Komora filtracyjna
AMICON.

Określanie rozmiaru
nanocząstek

ZETASIZER ZS Malvern

Właściwości optyczne

Spektrometr
UV-vis SHIMADZU UV-1800

Pomiary elektrokinetyczne

BROOKHAVEN ZETA PALS

Ntegra NTMDT, AFM

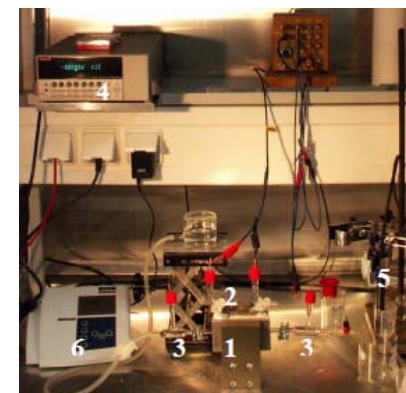

JEOL JSM-7500F, SEM

Pomiary grawimetryczne

Mikrowaga kwarcowa QCM-D

ZESTAW DO WYZNACZANIA
POTENCJAŁU PRZEPIŹYWKI

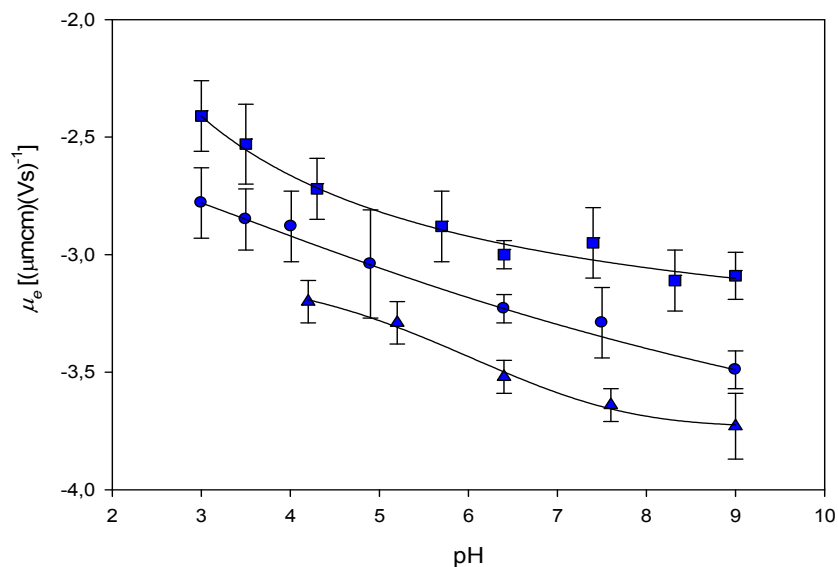
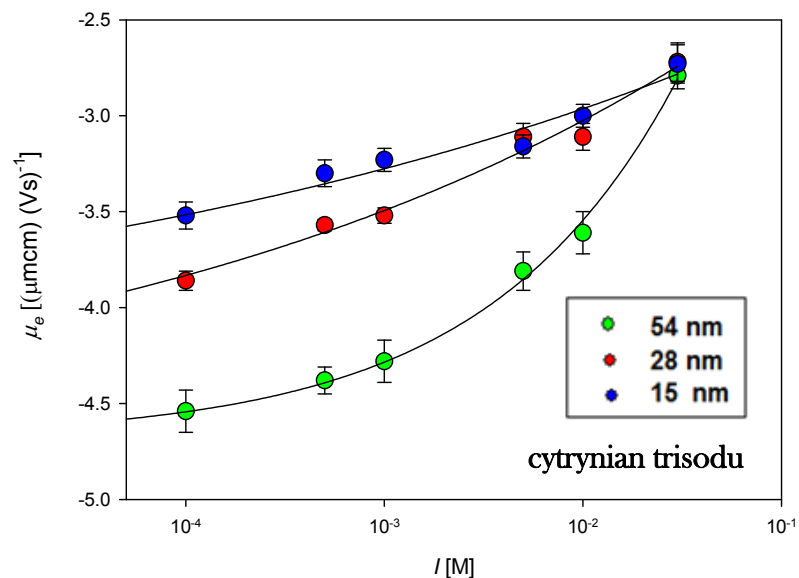
Projektu nr POIG.01.01.02-12-028/09 "Funkcjonalne nano- i mikrocząstki - synteza oraz zastosowania w innowacyjnych materiałach i technologiach (FUNANO)"

Wybrane właściwości nanocząstek srebra

Właściwość Suspensja/ rodzaj użytego reagenta	d_p [nm] (TEM)	d_H [nm] (DLS) ($T = 298$ K, pH 5,5 $I = 0.01$ M NaCl)	ζ_p [mV] ($T = 298$ K, pH 5,5 $I = 0.01$ M NaCl)
Kwas 3,4,5-trihydroksybenzoesowy	14±5	17±4	-47.1
Kwas taninowy	17±5	16±3	-53.9
Glukoza	18±5	18±3	-23.1
Chlorowodorek hydroksyloaminy	13±2	16±5	-48.4
Fosfinian/heksametafosforan sodu	13±4	13±4	-33.2
Fosfinian/tripolifosforan sodu	13±6	10±5	-35.6
(Borowodorek sodu)/ Cytrynian trisodu	15±4	16±4	-58.9
	28±4	29±5	-52.7
	54±10	58±6	-61.6

Projektu nr POIG.01.01.02-12-028/09 "Funkcjonalne nano- i mikrocząstki - synteza oraz zastosowania w innowacyjnych materiałach i technologiach (FUNANO)"

Pomiary ruchliwości elektroforetycznej

d [nm]	I [M]	κ^{-1} [nm]	μ_e [(μmcm)(Vs) $^{-1}$]	ζ [mV]	N_c	σ [e nm $^{-2}$]
15	0.0001	30.5	-3.52	-74	-31	-0.0438
	0.001	9.64	-3.23	-66	-29	-0.0408
	0.01	3.05	-3.00	-59	-26	-0.0368
	0.03	1.76	-2.73	-51	-24	-0.0340

Projektu nr POIG.01.01.02-12-028/09 "Funkcjonalne nano- i mikrocząstki - synteza oraz zastosowania w innowacyjnych materiałach i technologiach (FUNANO)"

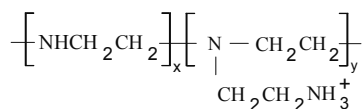
Osadzanie nanocząstek srebra na monowarstwach polielektrolitów

POWIERZCHNIA STAŁA

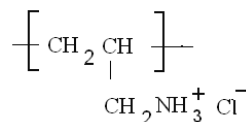

$KAl_2(AlSi_3O_{10})(OH)_2$

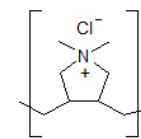
POLIELEKTROLITY

Poli(etylenoimina)
(PEI) $M_w = 70$ kDa

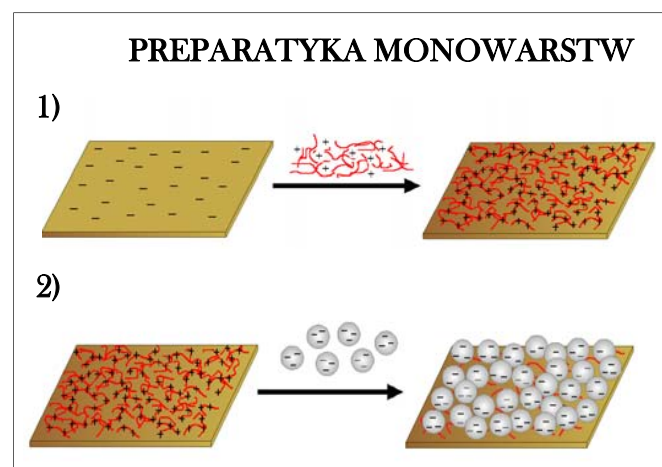
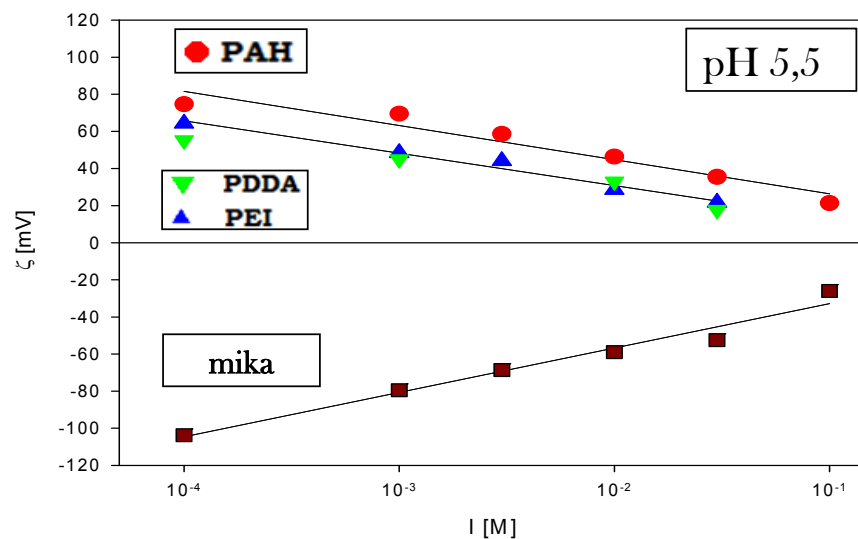

Chlorowodorek poli(alliloaminy)
(PAH) $M_w = 70$ kDa

Poli(chlorek
dialilodimetyloamoniowy)
(PDDA) $M_w = 120$ kDa

SUSPENSJA SREBRA

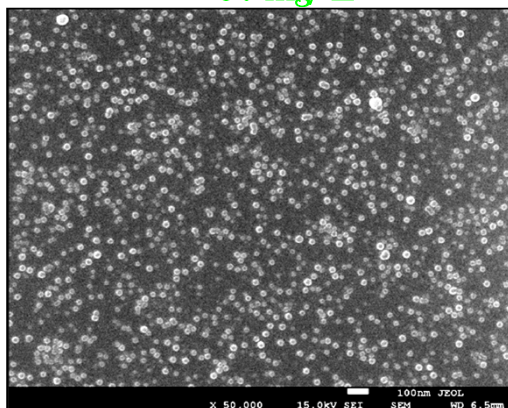

Monitorowana
za pomocą:
AFM, SEM,
QCM, potencjał
przepływu

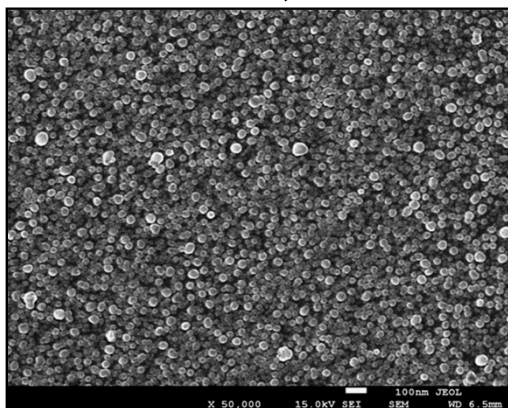
Projektu nr POIG.01.01.02-12-028/09 "Funkcjonalne nano- i mikrocząstki - synteza oraz zastosowania w innowacyjnych materiałach i technologiach (FUNANO)"

Monowarstwy nanocząstek srebra

15 ±5 nm
50 mg/L

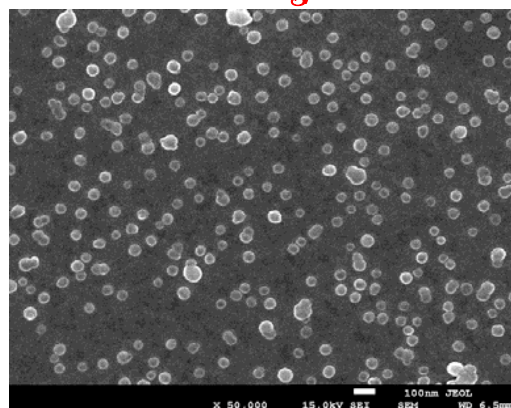

t = 60 min, $\Theta = 0.06$

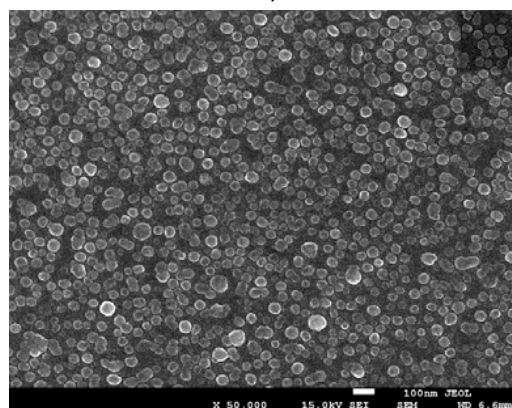

t = 1260 min, $\Theta = 0.27$

28 ±5 nm
150 mg/L

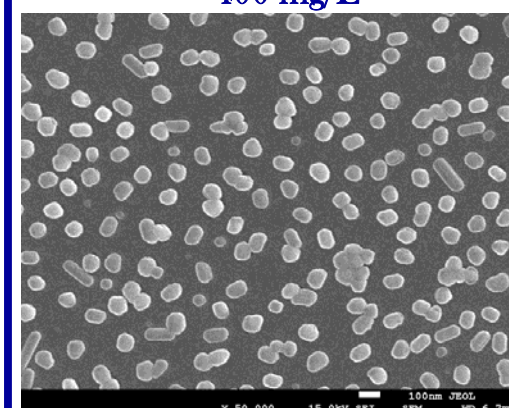

t = 2 min, $\Theta = 0.03$

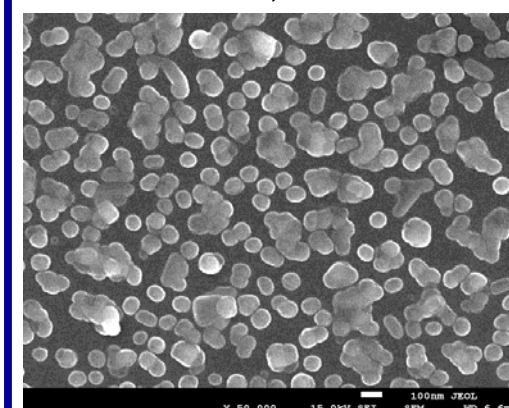

t = 40 min, $\Theta = 0.17$

54 ±10 nm
400 mg/L

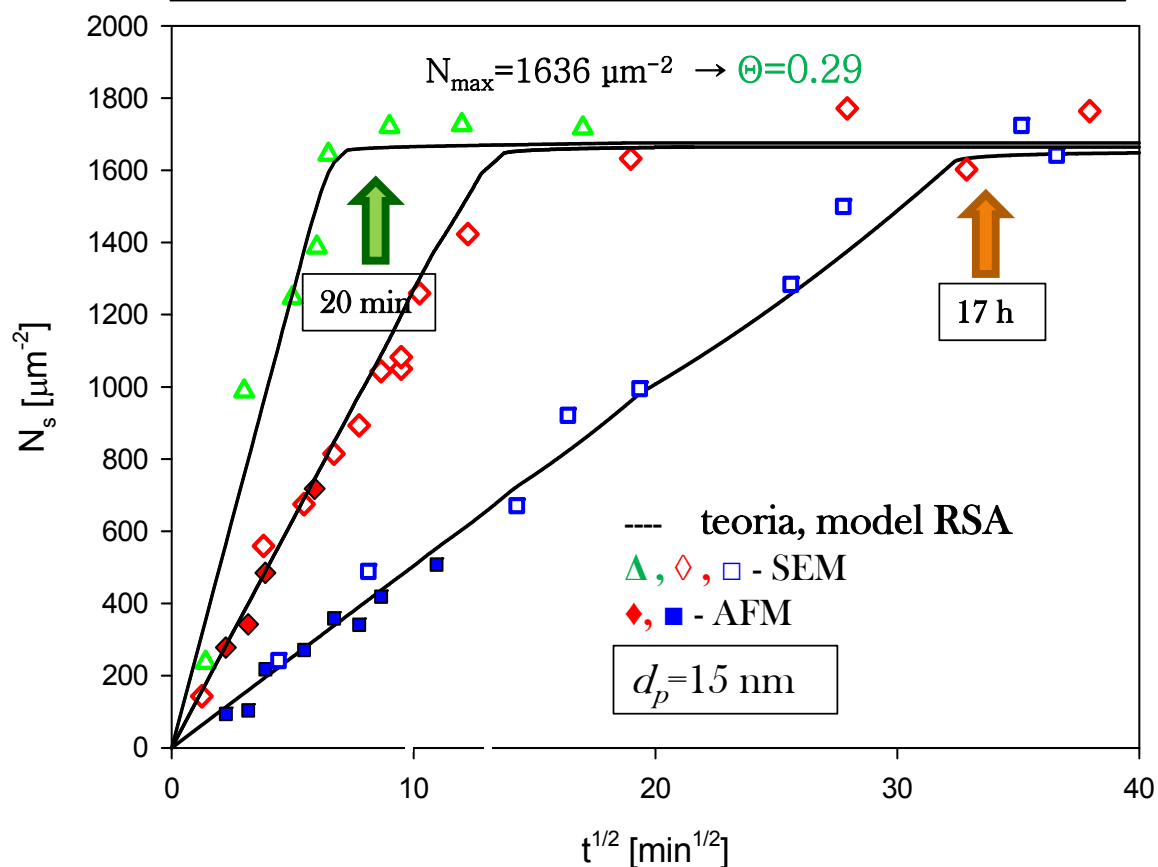
t = 5 min, $\Theta = 0.02$

t = 100 min, $\Theta = 0.14$

Kinetyka osadzania nanocząstek srebra

Warunki pomiarowe: $I=0.01M$, pH 5,5 T=293 K.

Transport dyfuzyjny cząstek do powierzchni płaskich

$$N_s = 2 \left(\frac{Dt}{\pi} \right)^{1/2} n_b$$

D - współczynnik dyfuzji
 N_s - stężenie powierzchniowe nanocząstek

Warunki osadzania:
Stężenie suspensji:

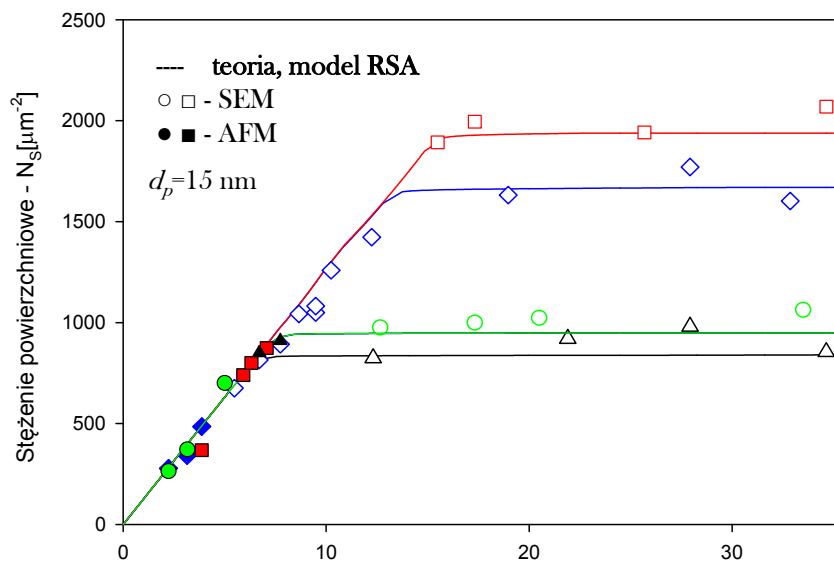
- Δ - 100 mg/L
- $\diamond, \diamond$ - 50 mg/L
- $\blacksquare, \square$ - 20 mg/L

Pokrycie bezwymiarowe

$$\Theta = \frac{\pi d_p^2 N_s}{4}$$

d_p - średnica nanocząstek
 N_s - stężenie powierzchniowe nanocząstek

Zależność pokrycia maksymalnego od siły jonowej

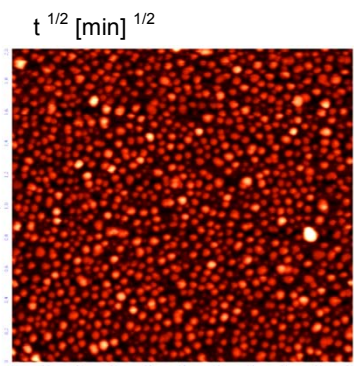
Warunki pomiarowe: $c_p = 50 \text{ mg L}^{-1}$, pH 5,5 T=293 K.

$I=0.03 \text{ M}$

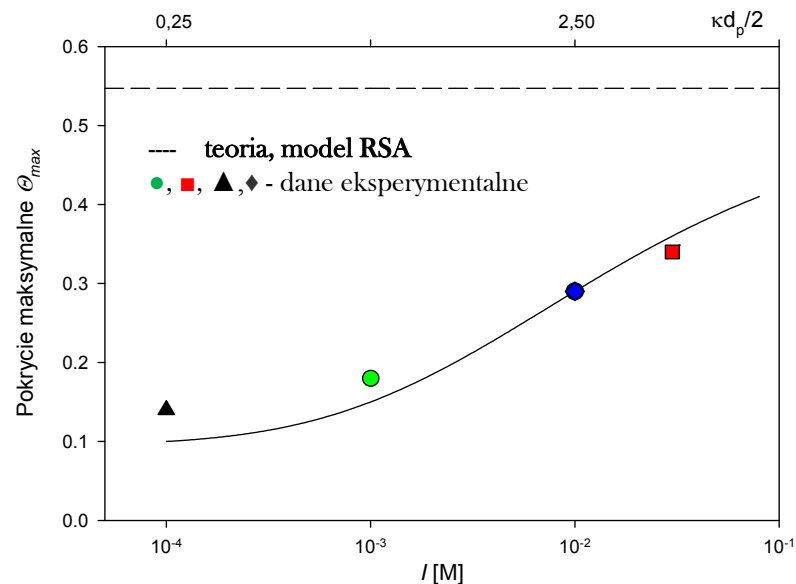
$I=0.01 \text{ M}$

$I=0.001 \text{ M}$

$I=0.0001 \text{ M}$

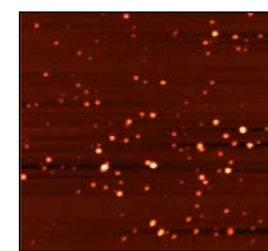
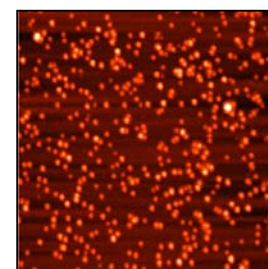
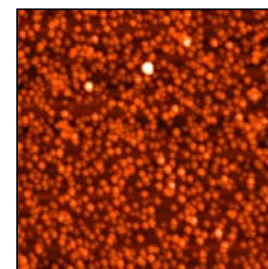
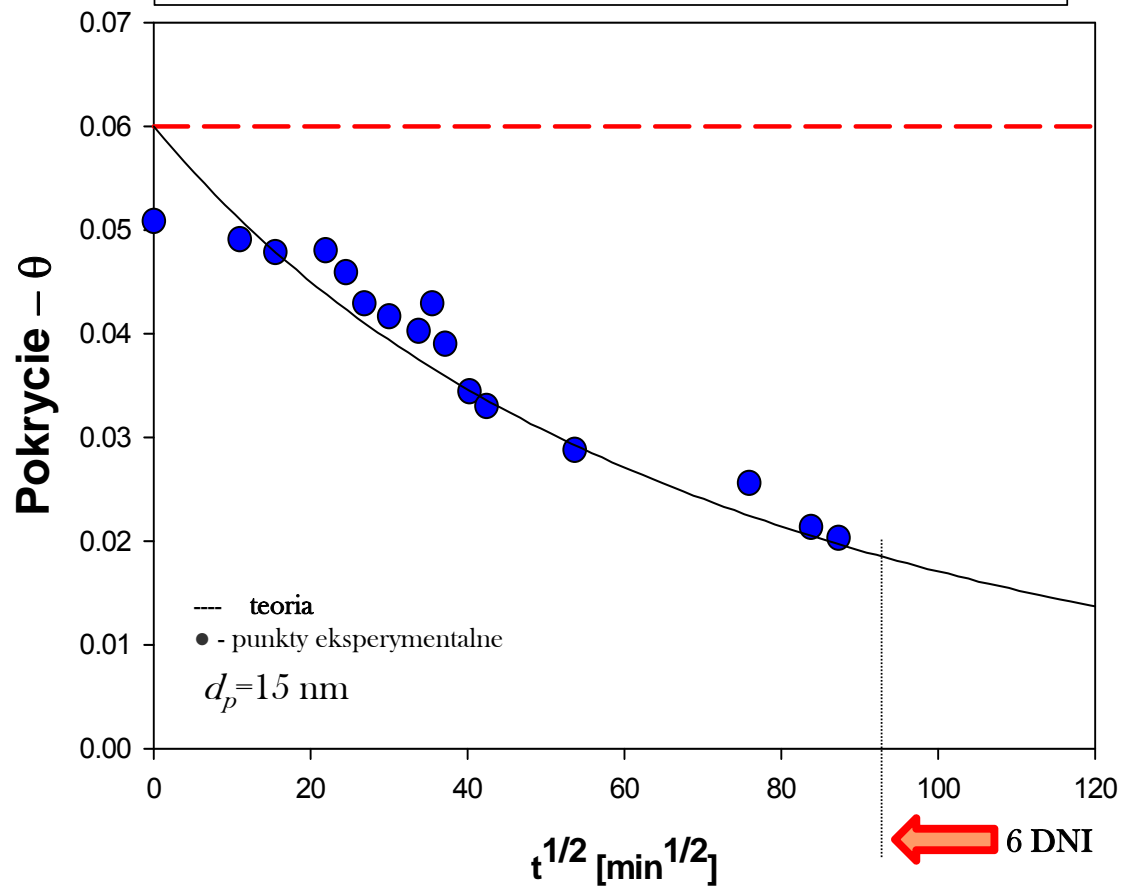
Monowarstwa
o kontrolowanym
pokryciu

Projektu nr POIG.01.01.02-12-028/09 “Funkcjonalne nano- i mikrocząstki - synteza oraz zastosowania w innowacyjnych materiałach i technologiach (FUNANO)”

Stabilność monowarstw nanocząstek srebra

Warunki pomiarowe: $I=0.01$ M, pH 5,5 T = 298 K.

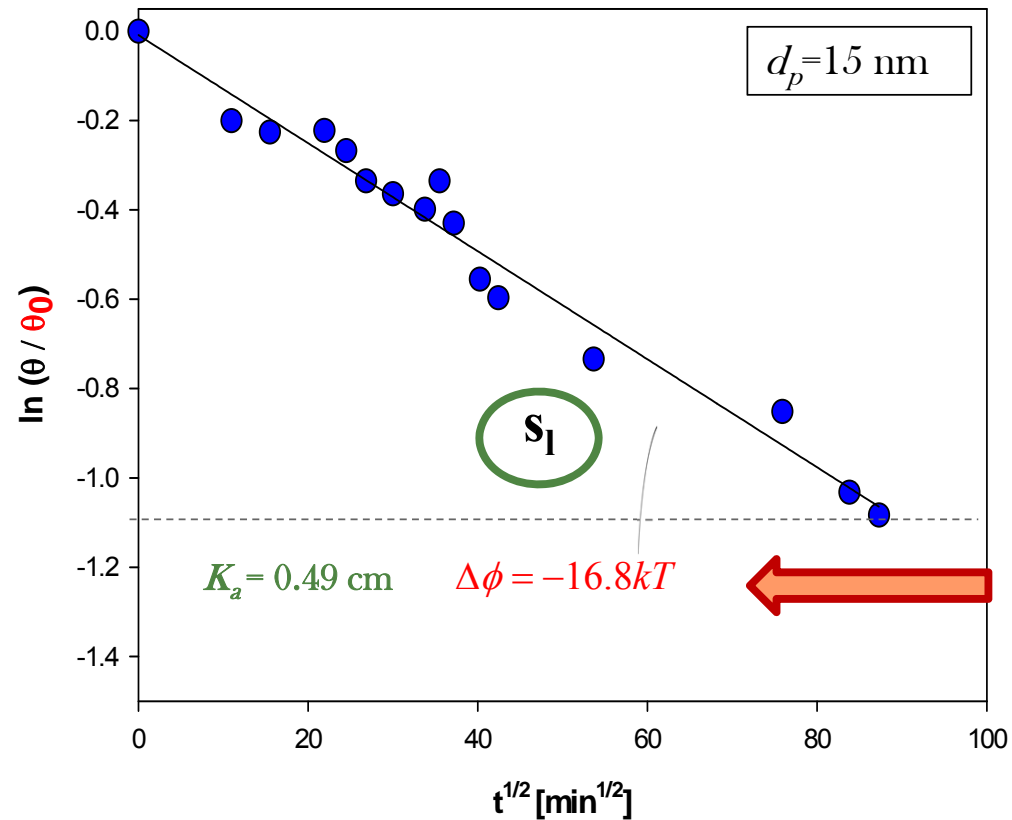
D
E
S
O
R
P
C
J
A

Projekt nr POIG.01.01.02-12-028/09 "Funkcjonalne nano- i mikrocząstki - synteza oraz zastosowania w innowacyjnych materiałach i technologiach (FUNANO)"

Kinetyka desorpcji nanocząstek srebra

Warunki pomiarowe: $I=0.01$ M, pH 5,5 T=298 K.

Równowagowa stała adsorpcji

$$K_a = -\frac{2}{s_l B_0} \left(\frac{D}{\pi} \right)^{1/2}$$

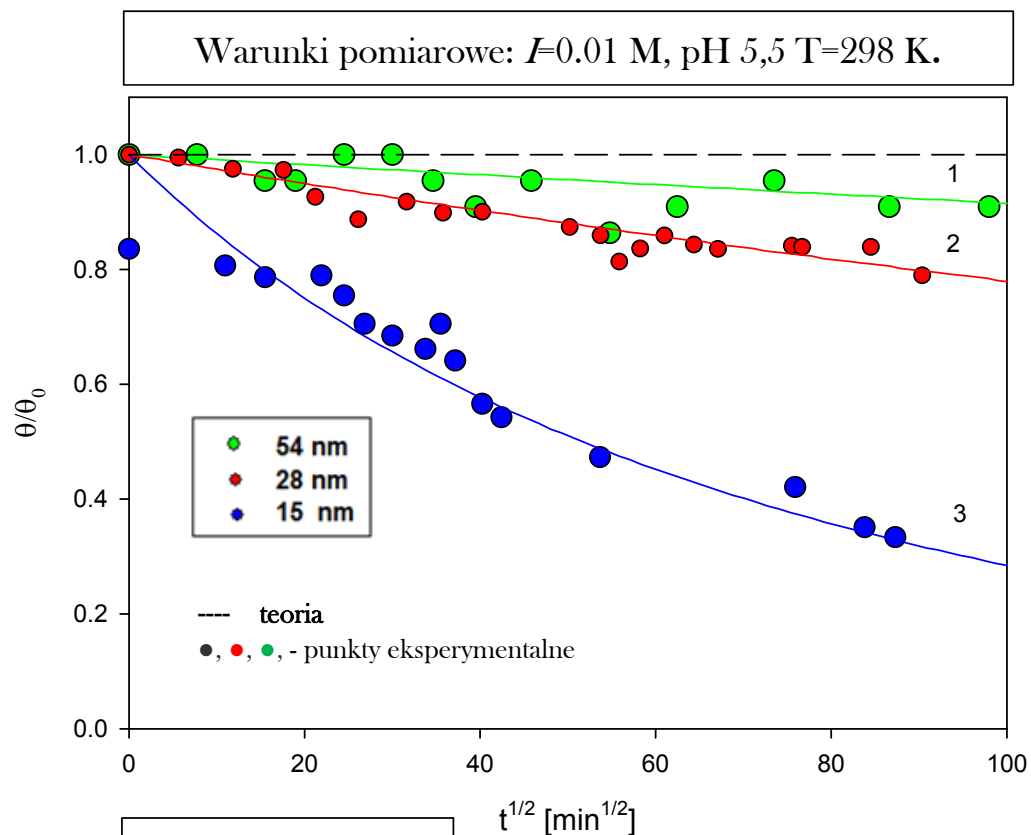
B_0 – funkcja blokowania (~ 1)

Głębokość minimum energii

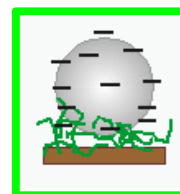
$$\Delta\phi = -kT \frac{K_a}{\delta_m}$$

Projektu nr POIG.01.01.02-12-028/09 “Funkcjonalne nano- i mikrocząstki - synteza oraz zastosowania w innowacyjnych materiałach i technologiach (FUNANO)”

Kinetyka desorpcji nanocząstek srebra

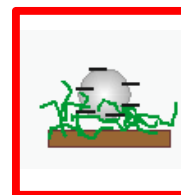

Niezgodnie
z teorią DLVO!

$$\Delta\phi = -19.1 \text{ kT}$$

$$d_p = 54 \text{ nm}$$

$$\Delta\phi = -18.3 \text{ kT}$$

$$d_p = 28 \text{ nm}$$

$$\Delta\phi = -16.9 \text{ kT}$$

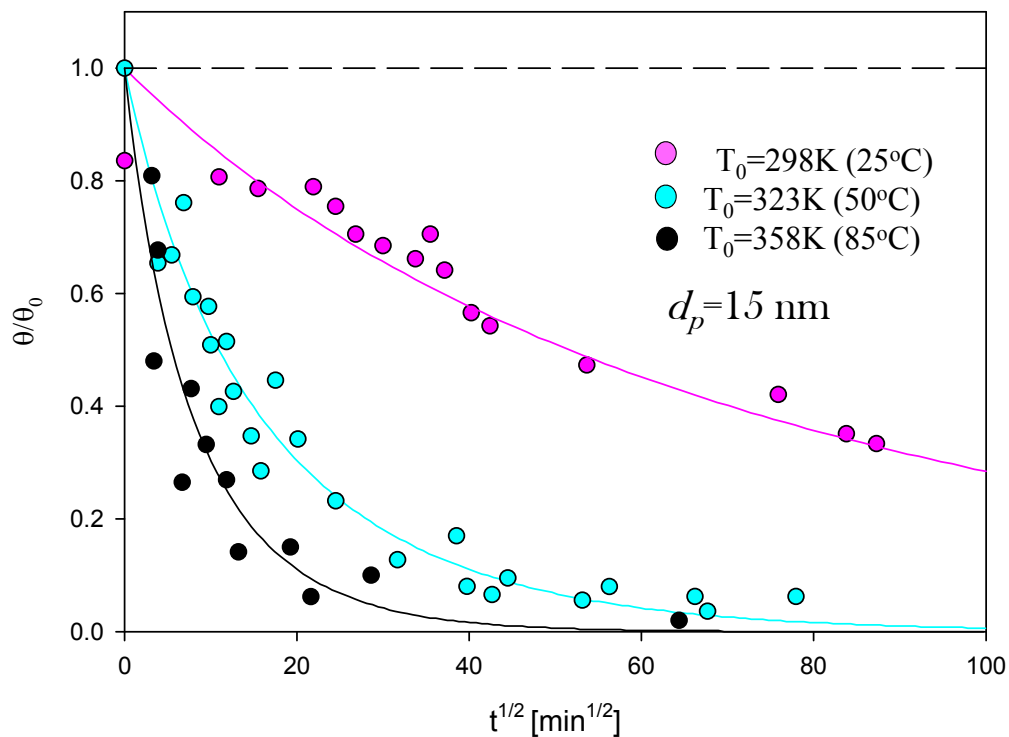
$$d_p = 15 \text{ nm}$$

d_p [nm]	10^{-4}		10^{-2}		0.1	
	K_a [cm]	ϕ_m [kT]	K_a [cm]	ϕ_m [kT]	K_a [cm]	ϕ_m [kT]
15	3.0	-18.8	0.48	-16.9	0.39	-16.7
28	5.0	-19.3	1.9	-18.3	1.1	-17.7
54	24	-20.8	4.0	-19.1	1.0	-17.7

Projekt nr POIG.01.01.02-12-028/09 "Funkcjonalne nano- i mikrocząstki - synteza oraz zastosowania w innowacyjnych materiałach i technologiach (FUNANO)"

Kinetyka desorpcji nanocząstek srebra

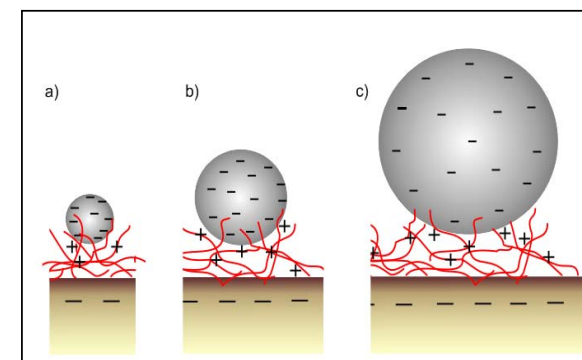
Warunki pomiarowe: $I=0.01$ M, pH 5,5.

Konceptcja par jonowych

$$\phi_m = -N_i \frac{e^2}{4\pi\epsilon d_{im}}$$

N_i - liczba par jonowych w strefie oddziaływania,
 d_{im} - minimalna odległość między parami jonowymi.

d_p [nm]	298 (25°C)			323 (50°C)			358 (85°C)		
	K_a [cm]	ϕ_m [kT]	ϕ'_m [kT ₀]	K_a [cm]	ϕ_m [kT]	ϕ'_m [kT ₀]	K_a [cm]	ϕ_m [kT]	ϕ'_m [kT ₀]
15	0.48	-16.9	-16.9	0.15	-15.7	-17.0	0.10	-15.3	-18.4
28	1.9	-18.3	-18.3	0.68	-17.3	-18.8	0.28	-16.3	-19.6
54	4	-19.2	-19.2	1.18	-17.8	-19.3	0.68	-17.3	-20.8

Projekt nr POIG.01.01.02-12-028/09 "Funkcjonalne nano- i mikrocząstki - synteza oraz zastosowania w innowacyjnych materiałach i technologiach (FUNANO)"

PODSUMOWANIE

- Rozwinięcie metodyki wytwarzania monowarstw nanocząstek srebra na powierzchniach granicznych o kontrolowanym pokryciu i topologii.
- Ilościowe opisanie kinetyki procesów adsorpcji i desorpcji nanocząstek (wyznaczenie energii wiązania, równowagowych stałych adsorpcji oraz izoterm).
- Wykazanie nieadekwatności klasycznych teorii opisu tych zjawisk przy użyciu modeli homogenicznych.
- Określenie uniwersalnego mechanizmu adsorpcji i desorpcji nanocząstek opartego na koncepcji oddziaływań elektrostatycznych między parami jonowymi.

Aspekt praktyczny badań:

- Opracowanie metody wytwarzania stabilnych suspensji nanocząstek srebra o kontrolowanych rozmiarach oraz właściwościach powierzchniowych, mających szeroki zakres potencjalnych zastosowań jako substancje antybakteryjne, a także w metodach analitycznych np. SERS.

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

Projektu nr POIG.01.01.02-12-028/09
"Funkcjonalne nano i mikrocząstki - synteza
oraz zastosowania w innowacyjnych
materiałach i technologiach (FUNANO)"